

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ
ІНСТИТУТ УПРАВЛІННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ПРАВА
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра Господарського та транспортного права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан Юридичного факультету

д.ю.н., доцент

К.Р. Добкіна

«29» вересня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Проблеми права ЄС та рішення ЄСПЛ

Рівень вищої освіти: **другий (магістерський)**

галузь знань: **08 Право**

спеціальність: **081 Право**

2022-2023 навчальний рік

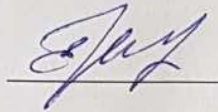
Робоча програма *Проблеми права ЄС та рішення ЄСПЛ* для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю **081 Право**.
Київ: ДУІТ, 2022.

Розробник: – к.ю.н., доцент, доцент кафедри ГТП Філіппов А.В.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри Господарського та транспортного права

Протокол від «29» серпня 2022 року № 1

Завідувач кафедри

Клюєва Є.М

1 ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Проблеми права Європейського Союзу та рішення ЄСПЛ» має предметом вивчення право Європейського Союзу, а саме сукупність норм, що регулюють заснування та функціонування ЄС, науку права ЄС, як особливу систему права, а також тенденції розвитку правових досліджень у світі, пов'язані з дискусійними та проблемними питаннями права ЄС. Окремим предметом вивчення виступає судову практику Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ).

В умовах інтенсивних міжнародних інтеграційних процесів в світі вивчення прикладів успішного функціонування таких інтеграційних утворень, як Європейський Союз є необхідною та важливою задачею. Право Європейського Союзу є на сьогодні правом, що динамічно розвивається та видозмінюється у світлі нових викликів часу, як і сам ЄС. Для України, як для країни, що задекларувала інтеграцію до ЄС однією із своїх зовнішньополітичних курсів, визначення правових засад функціонування ЄС є особливо важливим завданням. Так, визначення переваг і недоліків вступу до ЄС, інституційної структури ЄС, особливостей внутрішньої політики країн членів та зовнішньої політики ЄС є особливо необхідним. Йдеться насамперед про повноваження та функції органів ЄС, правосуб'єктність самого ЄС, захист прав людини в ЄС, правові основи функціонування внутрішнього ринку ЄС, спільної політики в сфері юстиції, безпеки, зайнятості, міграції, зовнішніх зносин, дотримання екологічних норм та стандартів ЄС, транспортні питання та інші.

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 08 Право	обов'язкова	
Модулів – 2	Спеціальність: 081 Право	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120		1-й	1-й
		Семестр	
	2-й	1-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,9 самостійної роботи студента – 5,1	Рівень вищої освіти: другий (магістерський)	Лекції	
		26 год.	16 год.
		Семінарські	
		22 год.	4 год.
		Самостійна робота	
	72 год.	100 год.	
	Вид контролю: іспит		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить %:

для денної форми навчання – 36% / 64%; для заочної форми навчання – 18% / 82%

2 МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1 Метою викладання навчальної дисципліни *«Проблеми права Європейського Союзу та рішення ЄСПЛ»* є ознайомлення студента з науковою проблематикою права ЄС, системне засвоєння студентом теоретичних положень, глибоке знання та розуміння юридичних норм, правозастосовної практики (зокрема, рішень Суду ЄС та Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ)), набуття практичних навичок щодо застосування норм права Європейського Союзу та Європейської конвенції з прав людини, гармонізації та адаптації права України, що закладає підґрунтя для майбутньої наукової діяльності, зокрема написання магістерської дисертації.

2.2 Основними завданнями вивчення дисципліни *«Проблеми права Європейського Союзу та рішення ЄСПЛ»* є: системне засвоєння студентом теоретичних положень щодо становлення Європейського Союзу (ЄС) та його правової системи, основних наукових концепцій ЄС та його права, поняття, структури, джерел та сфери дії права ЄС, понятійно-категоріального апарату; знання та розуміння юридичних норм, що визначають: компетенцію ЄС, інституційний механізм ЄС, основи юрисдикційного захисту права Європейського Союзу та , судоустрій ЄС, засади зовнішніх зносин ЄС, механізм співпраці України з ЄС тощо; набуття практичних навичок щодо: всебічного аналізу норм права ЄС, правозастосовної практики (зокрема, рішень Суду ЄС та ЄСПЛ), правильного тлумачення та застосування права ЄС, дослідження проблем та шляхів гармонізації права України з правом ЄС; ознайомлення студента з науковою проблематикою права ЄС.

2.3 У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- історію становлення Європейського Союзу (ЄС) та його правової системи;
- основні наукові концепції ЄС та його права;
- поняття, структуру, джерела та сферу дії права ЄС, компетенцію ЄС;
- понятійний апарат системи права ЄС;
- принципи, на яких ґрунтується система європейського права та європейська інтеграція;
- механізм забезпечення прямої дії та обов'язкової сили норм європейського права та механізм їх реалізації;
- інституційний механізм ЄС;
- правовий статус, функції, повноваження, склад та порядок роботи Європейської ради, Ради, Європейського парламенту, Європейської комісії, Європейського центрального банку, Рахункової палати.
- основи юрисдикційного захисту права Європейського Союзу, судоустрій ЄС, правовий статус, функції, юрисдикція, повноваження, склад та порядок формування Суду, Загального суду, Спеціалізованих судів, а також ЄСПЛ;

- систему консультативних (допоміжних) органів та установ ЄС, їх правовий статус та компетенцію;
- правові проблеми Економічного та валютного союзу;
- правові проблеми внутрішнього ринку ЄС;
- правові основи спільної зовнішньої політики та політики безпеки ЄС;
- правові засади зовнішніх зносин ЄС;
- правовий механізм взаємовідносин України з ЄС, стан, перспективи та напрями гармонізації права України з правом ЄС, правові засади та наслідки асоціації України з ЄС;
- судову практику Європейського суду з прав людини;

вміти:

- орієнтуватись в системі джерел права Європейського Союзу;
- самостійно вивчати та аналізувати нормативні документи та прецедентне право в сфері права Європейського Союзу, а також рішення ЄСПЛ;
- ефективно використовувати джерела права Європейського Союзу у своїй професійній діяльності;
- визначати законність чи незаконність прийнятого рішення;
- визначати, до компетенції якого інституту Європейського Союзу належить прийняття рішення з конкретного напрямку;
- визначати підстави для звернення за захистом прав до Суду ЄС;
- здійснювати кваліфікований аналіз нормативно-правових актів України щодо стану та перспектив їх адаптації та гармонізації з нормами права Європейського Союзу, а також Європейської конвенції з прав людини.

Інтегральна компетентність, загальні компетентності, спеціальні (фахові) компетентності

Інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері права.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК5 Здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній сфері як усно, так і письмово.

ЗК9. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК13. Здатність поставити завдання та організувати наукові дослідження з визначення та роз'яснення проблем у сфері транспортного права

Спеціальні компетентності (СК):

СК2. Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України.

СК3 Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.

СК9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.

СК16 Здатність аналізувати специфіку нормативно-правового регулювання в транспортній галузі.

Програмні результати навчання

Після вивчення дисципліни студент повинен продемонструвати набуті результати навчання:

Соціально-гуманітарна ерудованість:

ПРН 3 Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

Комунікація:

ПРН 6 Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

ПРН 7 Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

Професійна самоорганізація та використання інформаційних технологій:

ПРН 8 Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

Праворозуміння:

ПРН 10 Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права

ПРН 12 Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.

Правозастосування:

ПРН 13 Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.

3 ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1. Загальні проблеми права Європейського Союзу

Тема 1. Правова система Європейського Союзу на сучасному етапі

1. Основні наукові концепції ЄС та його права. Поняття європейського права та права Європейського Союзу. Право Європейського Союзу в системі міжнародного права.

2. Структура права Європейського Союзу. Система джерел права ЄС.
3. Компетенція Європейського Союзу. Принцип субсидіарності та пропорційності у праві Європейського Союзу. Співвідношення права Європейського Союзу з національним правом держав-членів.
4. Лісабонські договори, їх зміст та значення.

Тема 2. Проблеми реформування та тенденції розвитку права Європейського Союзу

1. Загальний огляд актуальних проблем та тенденцій розвитку права Європейського Союзу
2. Проблема Конституції для ЄС.
3. Правові проблеми громадянства ЄС.
4. Захист прав людини в ЄС.
5. Проблеми гармонізації законодавства ЄС.

Тема 3. Правові проблеми реформування інституційного механізму Європейського Союзу

1. Інституційний механізм ЄС: поняття та складові.
2. Європейська рада: правовий статус, функції, повноваження, склад та порядок роботи.
3. Рада: правовий статус, функції, повноваження, склад та порядок прийняття рішень. Допоміжні органи Ради.
4. Європейський парламент: правовий статус, функції, повноваження, склад та порядок формування.
5. Європейська комісія: правовий статус, функції, повноваження, склад та порядок формування.
6. Судустрій ЄС.

Модуль 2 Проблеми окремих галузей права ЄС

Тема 4. Правові проблеми економічного та валютного союзу

1. Правові засади єдиної валютної політики ЄС. Економічний і валютний союз.
2. Європейський центральний банк: правовий статус, функції, повноваження, склад. Європейська система центральних банків.
3. Правові засади спільної економічної політики ЄС. Економічний і фінансовий комітет. Європейський інвестиційний банк.

Тема 5. Правові проблеми внутрішнього ринку ЄС

1. Поняття внутрішнього ринку в праві ЄС.
2. Правові засади Митного союзу.

3. Правове регулювання конкуренції та антимонопольне законодавство ЄС.

Тема 6. Правові проблеми міжнародних відносин ЄС

1. Договірна практика ЄС.
2. Спільна зовнішня політика та політика безпеки.
3. Правові проблеми розширення ЄС.
4. Правові наслідки BREXIT.

Тема 7. Правові аспекти відносин України з ЄС

1. Правовий механізм співпраці України з ЄС, Угода про асоціацію.
2. Правове регулювання євроінтеграційних процесів в Україні.
3. Проблеми адаптації та гармонізації вітчизняного права з правом ЄС.

Тема 8. Європейська система захисту прав людини

1. Загальна характеристика та основні складові європейської системи захисту прав людини.
2. Система захисту прав людини Ради Європи. Захист прав людини як основний напрямок діяльності Ради Європи. Діяльність основних інститутів Ради Європи в сфері захисту прав людини. Основні документи Ради Європи з прав людини.
3. Загальна характеристика Європейської конвенції з прав людини та основоположних свобод 1950 р. як основного фундаментального договору у сфері захисту прав людини в Європі. Європейський Суд з прав людини та нагляд за виконанням його рішень. Огляд практики щодо України.
4. Європейська соціальна хартія як основний договір у сфері захисту соціальних та економічних прав людини. Контрольний механізм Хартії.
5. Конвенція про запобігання катуванням, нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню та покаранню. Повноваження та ефективність діяльності Комітету з питань запобігання катуванням. Висновки щодо України.
6. Загальний огляд ратифікації Україною договорів ради Європи у сфері захисту прав людини. Імплементация європейських стандартів у сфері прав людини в Україні. Виконання Україною зобов'язань перед Радою Європи у сфері захисту прав людини.
7. Система захисту прав людини в Європейському Союзі. Хартія основних прав ЄС.
8. Права людини та ОБСЄ. Основні документи та механізми. Верховний комісар ОБСЄ у справах національних меншин.

4 СТРУКТУРА ТА ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем	Кількість годин							
	денна форма навчання				заочна форма навчання			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	с	с.р.		л	с	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Модуль 1 Загальні проблеми права Європейського Союзу								
Тема 1. Правова система Європейського Союзу на сучасному етапі	16	4	2	10	16	2	2	12
Тема 2. Проблеми реформування та тенденції розвитку права Європейського Союзу	16	4	2	10	16	2		14
Тема 3. Правові проблеми реформування інституційного механізму ЄС	20	4	6	10	16	2		14
Разом за модулем 1	52	12	10	30	48	6	2	40
Модуль 2. Проблеми окремих галузей права ЄС								
Тема 4. Правові проблеми економічного та валютного союзу	12	2	2	8	14	2		12
Тема 5. Правові проблеми внутрішнього ринку ЄС	14	2	2	10	14	2		12
Тема 6. Правові проблеми міжнародних відносин ЄС	12	2	2	8	14	2		12
Тема 7. Правові аспекти відносин України з ЄС	14	4	2	8	14	2		12
Тема 8. Європейська система захисту прав людини	16	4	4	8	16	2	2	12
Разом за модулем 2	68	14	12	42	72	10	2	60
Усього годин	120	26	22	72	120	16	4	100

5 ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1	Правова система Європейського Союзу на сучасному етапі	2	2
2	Проблеми реформування та тенденції розвитку права Європейського Союзу	2	0
3	Правові проблеми реформування	6	0

	інституційного механізму ЄС		
	Разом за модулем 1	10	2
4	Правові проблеми економічного та валютного союзу	2	0
5	Правові проблеми внутрішнього ринку ЄС	2	0
6	Правові проблеми міжнародних відносин ЄС	2	0
7	Правові аспекти відносин України з ЄС	2	2
8	Європейська система захисту прав людини	4	0
	Разом за модулем 2	12	2
	Усього годин	22	4

6 ТЕМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1	Правова система Європейського Союзу на сучасному етапі	10	12
2	Проблеми реформування та тенденції розвитку права Європейського Союзу	10	14
3	Правові проблеми реформування інституційного механізму Європейського Союзу	10	14
	Разом за модулем 1	30	40
4	Правові проблеми економічного та валютного союзу	8	12
5	Правові проблеми внутрішнього ринку ЄС	10	12
6	Правові проблеми міжнародних відносин ЄС	8	12
7	Правові аспекти відносин України з ЄС	8	12
8	Європейська система захисту прав людини	8	12
	Разом за модулем 2	42	60
	Усього годин	72	100

7 МЕТОДИ НАВЧАННЯ

В аспекті передачі і сприйняття навчальної інформації:

- словесні (лекція, консультація, пояснення, бесіда);
- наочні (демонстрація);

– практичні (семінарське заняття, задачі, тести, реферати).

В аспекті керування навчанням:

- навчальна робота під керівництвом викладача;
- самостійна робота.

Методи активізації та мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- роз'яснення мети навчального предмета;
- вимога до вивчення предмета.

Методи контролю та самоконтролю:

- усний контроль;
- письмовий контроль;
- самоконтроль.

8 МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Контроль знань покликаний організувати студента до систематичного опрацювання пройденого матеріалу.

Перевірка глибини засвоєння знань, рівня сформованості навичок та умінь студентів відбувається у формі *поточного, проміжного та підсумкового* видів контролю.

Поточний контроль має навчальний характер та проводиться з метою перевірки рівня підготовки студентів за визначеною темою та здійснюється шляхом:

- вибіркового усного опитування студентів в аудиторії по питаннях теми, в т.ч. заданих для самостійного вивчення;
- дискусійного обговорення питань, що становлять зміст теми;
- обговорення проблемних питань;
- виконання письмових самостійних робіт, тестових завдань;
- активної участі студента в розгляді питань в аудиторії (внесення уточнень, доповнень, зауважень до відповідей тощо).

Проміжний (модульний) контроль проводиться з метою визначення стану поточної успішності студентів за певний період навчання та передбачає перевірку рівня засвоєння студентами теоретичного і практичного матеріалу модулів у формі виконання **модульних контрольних робіт**.

Підсумковий (семестровий) контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання студентів на певному освітньому (кваліфікаційному) рівні або на окремих його завершених етапах та здійснюється у формі **іспиту** після закінчення вивчення навчальної дисципліни.

Питання, які виносяться на іспит:

з дисципліни «***Проблеми права Європейського Союзу та рішення ЄСПЛ***»»

1. Директиви як джерела права ЄС.
2. Договори, що укладаються ЄС з міжнародними організаціями і

третіми державами, як джерела права ЄС.

3. Допоміжні органи Ради ЄС.
4. Європейська комісія.
5. Європейська рада: правовий статус, функції, повноваження.
6. Європейська рада: склад та порядок роботи.
7. Європейський валютний союз: правові засади.
8. Європейський парламент.
9. Європейський центральний банк: правовий статус, функції, повноваження, склад.
10. Європейський центральний банк: правовий статус, функції, повноваження, склад. Європейська система центральних банків.
11. Загальний суд ЄС: правовий статус, юрисдикція, склад та порядок розгляду справ.
12. Загальні принципи права та їх значення як джерел права ЄС.
13. Законодавчий процес в ЄС.
14. Засновницькі договори як неписана конституція ЄС.
15. Захист прав людини в ЄС.
16. Інституційний механізм ЄС.
17. Компетенція Європейського Союзу.
18. Консультативні (допоміжні) органи в ЄС, їх функції та структура.
19. Корпоративне право ЄС.
20. Лісабонські договори 2007 року, їх зміст та значення.
21. Міжнародна договірна практика ЄС.
22. Міжнародна правосуб'єктність ЄС.
23. Наукові підходи до визначення природи права ЄС.
24. Нормативно-правові акти Євросоюзу як джерела права ЄС.
25. Основні наукові концепції ЄС та його права.
26. Поняття внутрішнього ринку в праві ЄС.
27. Поняття європейського права та права Європейського Союзу.
28. Поняття та види джерел права ЄС.
29. Право Європейського Союзу в системі міжнародного права.
30. Правове регулювання євроінтеграційних процесів в Україні.
31. Правове регулювання конкуренції та антимонопольне законодавство ЄС.
32. Правові засади внутрішнього ринку ЄС.
33. Правові засади єдиної валютної політики ЄС. Економічний і валютний союз.
34. Правові засади Митного союзу.
35. Правові засади спільної економічної політики ЄС. Економічний і фінансовий комітет. Європейський інвестиційний банк.
36. Правові наслідки BREXIT.
37. Правові проблеми громадянства ЄС.
38. Правові проблеми розширення ЄС.
39. Правовий механізм співпраці України з ЄС.
40. Принцип субсидіарності та пропорційності у праві ЄС.
41. Принципи права ЄС.

42. Проблема адаптації та гармонізації вітчизняного права з правом ЄС.
43. Проблема конституції для ЄС.
44. Проблеми гармонізації законодавства ЄС.
45. Рада ЄС.
46. Рахункова палата: правовий статус, функції, повноваження, склад.
47. Регламенти як джерела права ЄС.
48. Рішення Суду Європейських співтовариств як джерела права ЄС.
49. Спеціалізовані суди ЄС: їх правовий статус, юрисдикція, склад та порядок розгляду справ.
50. Співвідношення права ЄС з національним правом держав-членів.
51. Спільна зовнішня політика та політика безпеки ЄС.
52. Структура права Європейського Союзу.
53. Структура Суду Європейського Союзу.
54. Суд ЄС: правовий статус, юрисдикція, склад та порядок розгляду справ.
55. Судове провадження в ЄС.
56. Судустрій Європейського Союзу.
57. Транспортне право ЄС.
58. Угода про асоціацію між Європейським Союзом та Україною.
59. Установи ЄС.
60. Фінансове право ЄС.
61. Яким документом створено Європейський суд з прав людини?
62. В чому полягає зміст принципу поваги прав людини?
63. Коли було прийнято Європейську конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод?
64. Які права закріплено у Європейській конвенції з прав людини?
65. Які види скарг розглядає Європейський суд з прав людини?
66. Чи є рішення Європейського суду обов'язковими для виконання?
67. Які права закріплено в Європейській соціальній хартії?
68. Хто здійснює нагляд та контроль за виконанням рішень Європейського суду з прав людини?
69. Яка процедура міжнародного захисту прав людини є найбільш поширеною в рамках універсальної системи захисту прав людини?
70. В чому особливість системи прийняття державами зобов'язань за Європейською соціальною хартією?
71. Що таке процедура розгляду колективних скарг за Європейською соціальною хартією?
72. Які повноваження має Європейський комітет з питань запобігання катуванням?
73. Чи є практика Європейського суду з прав людини джерелом права в Україні?
74. Зміст Конвенції про захист прав і основних свобод особи та її значення для європейської системи захисту прав
75. Які види скарг можуть подаватися до універсальних договірних органів з прав людини?
76. Які основні завдання ОБСЄ у сфері прав людини?

77. Чи створено механізми захисту прав людини в ОБСЄ?
78. Які документи з прав людини було прийнято в ЄС?
79. Які структури створено в ЄС у сфері захисту прав людини?
80. Який документ вважається головним у європейській системі захисту прав людини?
81. Судовий захист прав особи в механізмі забезпечення її основних прав;
82. Український досвід імплементації норм з захисту прав людини до національного права.
83. Європейська Конвенція про захист прав людини та основних свобод. Роль Європейського Суду в її реалізації;
84. Реформа Європейського Суду 1998 р.
85. Компетенція, організація та процедура діяльності Європейського Суду;
86. Порядок звернення фізичних осіб до Європейського Суду; умови прийнятності справи;
87. Роль Комітету Міністрів у діяльності Суду;
88. Вплив правосуддя Європейського Суду на вітчизняне судочинство
89. Характеристика відображення основних прав особи в Європейському праві.
90. Форма та порядок подання скарги до Європейського суду з прав людини.

9 РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ (КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ)

Оцінювання результатів навчання визначається як сума балів поточного та проміжного контролю, яка додається до кількості балів, що студент отримав на іспиті, підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів).

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю: усна доповідь; доповнення, запитання до того, хто відповідає; участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття; аналіз законодавства та монографічної літератури; письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи, реферати тощо); самостійне опрацювання тем; підготовка тез, конспектів навчальних або наукових текстів; систематичність роботи на семінарських заняттях, активність під час обговорення питань.

Самостійна робота студентів, яка передбачена темою заняття поряд із аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться на самостійну роботу, перевіряється під час підсумкового контролю.

Поточний контроль максимально оцінюється у 50 балів.

Максимальний бал, який студент може отримати за проміжний (модульний) контроль у вигляді модульної контрольної роботи (за кожною) що складається з теоретичних питань та/або тестових завдань, по 5 балів за кожен модуль. Максимум за дві модульні контрольні роботи – 10 балів.

Кількість балів за вибіркові види діяльності (робіт) (участь у наукових

конференціях, семінарах, круглих столах, студентських олімпіадах та конкурсах тощо), які здобувач може отримати для підвищення семестрової оцінки, не може перевищувати 5 балів.

Якщо студент отримує менше 20 балів за сумою підсумків поточного та проміжного контролів, він не допускається до складання іспиту з дисципліни.

Максимум за поточний і проміжні (модульні) контролі разом студент може отримати 60 балів.

Підсумковий контроль – (іспит), максимально оцінюється у – 40 балів.

На іспиті студент відповідає на питання з білету (пакет з 30 білетів до іспиту затверджується на засіданні кафедри). Нарахування балів залежить від повноти та обґрунтованості відповідей.

Якщо під час проходження курсу студент набрав 60 балів або більше, то він має право не здавати іспит, отримавши підсумкову оцінку відповідно до кількості набраних балів.

Поточне тестування та самостійна робота		Проміжний (модульний) контроль		Залік	Сума
Модуль №1	Модуль №2	МКР №1	МКР №2	40	100
25	25	5	5		

Критерії оцінювання відповідей на семінарах (практичних заняттях), тестів, модульних контрольних робіт (до 5 балів):

«Відмінно» - (5 балів) – виставляється студенту, який глибоко та міцно засвоїв матеріал, відмінно справляється з задачами та питаннями, показує знайомство з фаховою літературою, володіє різносторонніми навичками та прийомами виконання практичних завдань, вміє добре орієнтуватись у практичних ситуаціях.

«Добре» - (4 бали) – виставляється студенту, який твердо знає програмний матеріал, правильно застосовує теоретичні знання при рішенні практичних завдань, володіє необхідними навичками та прийомами їх виконання.

«Задовільно» - (3 бали) – виставляється студенту, який має знання тільки основного матеріалу, але не засвоїв його деталей, допускає неточності, неправильне тлумачення окремих елементів завдання та відчуває труднощі при виконанні практичних завдань.

«Незадовільно» - (2 бали) - виставляється студенту, який дає необґрунтовані відповіді на запитання, допускає суттєві помилки у використанні понятійного апарату. Не простежується логічність та послідовність думки. Формулювання хаотичні та не усвідомлені.

«Незадовільно» - (1 бал) - виставляється студенту, який не відповідає або неправильно відповідає на питання, не демонструє вміння та навички при вирішенні практичних завдань (зокрема, розв'язанні кейсів).

Критерії оцінювання на підсумковому контролі (іспиті).

30-40 балів – виставляється студенту, який глибоко та міцно засвоїв матеріал навчальної дисципліни, відмінно справляється з задачами та питаннями, показує знайомство з фаховою літературою, володіє різносторонніми навичками

та прийомами виконання практичних завдань, вміє добре орієнтуватись у виробничих ситуаціях.

22-29 балів – виставляється студенту, який твердо знає програмний матеріал навчальної дисципліни, правильно застосовує теоретичні знання при рішенні практичних завдань, володіє необхідними навичками та прийомами їх виконання.

15-21 бал – виставляється студенту, який має знання тільки основного матеріалу, але не засвоїв його деталей, допускає неточності, неправильне тлумачення окремих елементів завдання та відчуває труднощі при виконанні практичних завдань.

4-14 балів - виставляється студенту, який дає поверхневі і не точні відповіді на запитання, допускає помилки у використанні понятійного апарату.

2-3 бали - виставляється студенту, який дає необґрунтовані відповіді на запитання, допускає суттєві помилки у використанні понятійного апарату. Не простежується логічність та послідовність думки. Формулювання хаотичні та не усвідомлені.

0-1 балів - виставляється студенту, який не дає відповідей на питання, не засвоїв зміст навчальної дисципліни, вміння та навички не набуті.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи),	для заліку
90 - 100	A	відмінно	зараховано
82 - 89	B	добре	
75 - 81	C		
64 - 74	D	задовільно	
60 - 63	E		
35 - 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

«Відмінно» - A (90-100 балів) – виставляється студенту, який глибоко та міцно засвоїв матеріал, відмінно справляється з задачами та питаннями, показує знайомство з фаховою літературою, володіє різносторонніми навичками та прийомами виконання практичних завдань, вміє добре орієнтуватись у

виробничих ситуаціях.

«Добре» - ВС (75-89 балів) – виставляється студенту, який твердо знає програмний матеріал, правильно застосовує теоретичні знання при рішенні практичних завдань, володіє необхідними навичками та прийомами їх виконання.

«Задовільно» - DE (64-74 балів) – виставляється студенту, який має знання тільки основного матеріалу, але не засвоїв його деталей, допускає неточності, неправильне тлумачення окремих елементів завдання та відчуває труднощі при виконанні практичних завдань.

«Незадовільно» - FX (35-59 балів) - виставляється студенту, який дає необґрунтовані відповіді на запитання, допускає суттєві помилки у використанні понятійного апарату. Не простежується логічність та послідовність думки. Формулювання хаотичні та не усвідомлені.

«Незадовільно» - F (1-34 балів) - виставляється студенту, який не засвоїв зміст дисципліни, вміння та навички не набуті.

10 МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Навчальна програма з дисципліни *«Проблеми права Європейського Союзу та рішення ЄСПЛ»*.
2. Робоча навчальна програма з дисципліни *«Проблеми права Європейського Союзу та рішення ЄСПЛ»*.
3. Методичні рекомендації до семінарських (практичних) занять та самостійної роботи студентів.
4. Конспект лекцій з дисципліни.
5. Завдання для модульних контрольних робіт.
6. Перелік питань для підготовки до іспиту.
7. Теми контрольних робіт для студентів заочної форми навчання.

Теми контрольних робіт

для студентів заочної форми навчання

з дисципліни *«Проблеми права Європейського Союзу та рішення ЄСПЛ»*
див. Додаток до НМК

11 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Аракелян М.Р. Міжнародно-правовий захист прав людини: навчально-методичний посібник з тестовими завданнями для підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання. О.: Фенікс, 2019. 194 с.
2. Дудаш Т. І. Практика Європейського суду з прав людини: навчальний посібник. 3-тє вид., стереотипне. К.: Алерта, 2016. 488 с. Європейські та міжнародні стандарти у сфері судочинства / за ред. Девіда Вона, І. Зарецької та ін. К., 2015. 708 с.
3. Застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики європейського суду з прав людини при здійсненні правосуддя: Навчально-методичний посібник для тренерів навчального курсу для суддів. К.: ВАІТЕ, 2017. 192 с.
4. Манукян В.І. Страсбурзьке право. Європейський суд з прав людини. Право, практика, коментар / пер. з рос. О.М. Уліщенко. Х.: Право, 2019. 560 с.
5. Медведєв, Юрій Львович. Право Європейського Союзу : навч.-метод. посіб. / Юрій Медведєв, Ганна Сорока; М-во освіти і науки України, М-во внутр. справ України, Луган. держ. ун-т внутр. справ ім.Е. О.Дідоренка. — Луганськ : РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2014. — 287 с.
6. Основи права Європейського Союзу: нормативні матеріали / Нац. юрид. ун-т ім. Я. Мудрого ; за заг. ред. М. В. Буроменського ; [упоряд.: М. В. Буроменський та ін.]. — Харків : Право, 2015. — 326 с.

7. Право Європейського Союзу : підручник / за ред. В.І. Муравйова. – К. : Юрінком Інтер, 2011. – 704 с.
8. Репецький В. М. Корпоративне право Європейського Союзу та України : навч. посіб. : для студентів галузі знань 0304 спец. 8.03040101 (для ден. та заоч. форм навч.) / Репецький В. М., Музика Я. І., Граб С. О. — Львів : Вид-во Львів. комерц. акад., 2014. — 275 с.
9. Сироїд Т. Л., Фоміна Л.О. Міжнародний захист прав людини: Навчальний посібник. Х.: Право, 2019. 310 с.
10. Хрідочкін А. В. Право Європейського Союзу: підруч. для студентів ВНЗ / А. В. Хрідочкін, П. В. Макушев, О. В. Леонова ; Дніпропетр. гуманітар. ун-т. - 2-ге вид. - Херсон : Гельветика, 2014. - 447 с.

Допоміжна

1. Антипов В.І. Кримінальний кодекс України в контексті міжнародного права та практики Європейського суду з прав людини: правові норми, судова практика, науково-практичний коментар. Харків : Право, 2019. 1200 с.
2. Брацук І. З. Теоретико-правові засади імплементації права Європейського Союзу в національне право держав-членів / І. З. Брацук ; за наук. ред. М. М. Микієвича ; М-во освіти і науки України, Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. — Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2016. — 229 с.
3. Вільчик Т. Б. Конституційне право на правову допомогу адвоката у країнах Європейського Союзу та в Україні / Т. Б. Вільчик ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. — Харків : Право, 2015. — 399 с.
4. Гердеген Матіас. Європейське право / Матіас Гердеген; [пер. з нім. Н. Саповська] — К.: К.І.С., 2008. — 523, [4] с.
5. Європейське право та порівняльне правознавство : зб. ст. / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка [та ін.; редкол.: Шемшученко Ю. С. та ін.] — К.; Шамборі: Логос, 2010. — 586, [1] с.
6. Караман І.В., Козіна В.В. Європейський суд з прав людини, Європейська конвенція з прав людини та індивідуальні заяви: перше знайомство. К.: ВАІТЕ, 2015. 136 с.
7. Михайлюк Г. О. Право Європейського Союзу з комерційних позначень: монографія; НДІ приват. права і підприємництва ім. Ф. Г. Бурчака Нац. акад. прав. наук України. Київ : НДІ приват. права і підприємництва ім. акад. Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2016. 325 с.
8. Музичук К.С. Практика Європейського суду з прав людини: стандарти захисту прав людини, гартованих статтями 2, 3 Конвенції : навчальний посібник. Луцьк: Терен, 2021. 74 с.
9. Особливості застосування рішень Європейського суду з прав людини при розгляді цивільних справ: навчальний посібник / У. Б. Андрусів, О. Б. Верба-Сидор, Ю. В. Верхола та ін. - Львів: ЛьвДУВС, 2019. - 404 с.
10. Середа О. Г. Концептуальні засади державно-правового механізму захисту прав працівників в умовах інтеграції України до Європейського Союзу / О. Г. Середа. Харків : Право, 2016. 310 с.

11. Спіцина Г. О. Порівняльна характеристика правового регулювання праці в Україні та країнах Європейського Союзу; М-во освіти і науки України, Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. Київ : Ніка-центр, 2016. 302 с.
12. Фулей Т.І. Застосування практики Європейського суду з прав людини в адміністративному судочинстві: Науково-методичний посібник для суддів. 3-тє вид., допов. – К.: ВАІТЕ, 2020. 276 с.
13. Фулей Т.І. Застосування практики Європейського суду з прав людини при здійсненні правосуддя : науково-методичний посібник для суддів. 2-ге вид. випр., допов. Київ, 2015. 208 с.
14. Шуміло І. А. Міжнародна система захисту прав людини : навчальний посібник. Київ: ФОП Голембовська О.О., 2018. 168 с.

12 ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

<http://europa.eu/>
<http://eur-lex.europa.eu/>
http://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/index_uk.htm
<http://eu.prostir.ua/>
<http://www.president.gov.ua/>
<http://rada.gov.ua/>
<http://www.kmu.gov.ua/control/>
<http://www.minjust.gov.ua/>
<http://ovu.com.ua/>
<http://ovu.com.ua/bulletin>
http://www.yurincom.com/ua/legal_bulletin_of_Ukraine/
<http://www.ligazakon.ua/>
<http://zib.com.ua/>
<https://www.consilium.europa.eu/en/council-eu/voting-system/voting-calculator/>